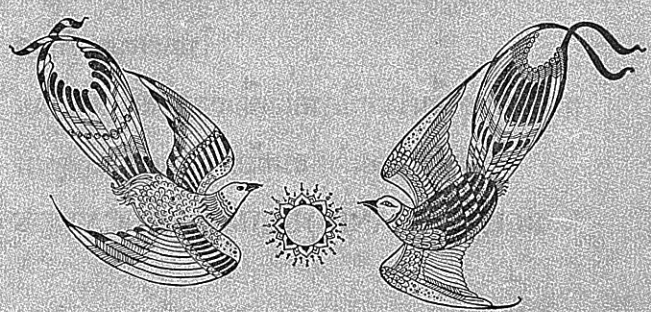
อักษรศาสตร์

วารสารทางวิชาการของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉ พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วิชาการในแขนงอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป็นสำคัญ และเพื่อเป็นการส่งเสริมเผยแพร่การค้นคว้าวิจัยของอาจารย์คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อีกประการหนึ่งด้วย

ศาสตราจารย์ ดร. อดุล วิเชียรเจริญ — ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร. เสริน ปุณณะหิตานนท์
นฤมิตร สอดสุข — บรรณาธิการ
ดำรง วงค์อุปราช — บรรณาธิการฝ่ายศิลป
วิบูลย์ ลี้สุวรรณ — บรรณาธิการฝ่ายผลิต
สุรัตน์ นุ่มนนท์ — ผู้จัดการ
จันทิวา จันทร์เพ็ญ — ผู้ช่วยผู้จัดการ
จิระพรรณ โมราถบ — กองบรรณาธิการ
ประยูร ดาศรี
พิทักษ์ เชาว์ดำรงค์
มนวิภา เจียจันทร์พงษ์
สมพร รัตนวิจิตร — กองจัดการ
เจิม ชุมเกตุ
ผะอบ นะมาตร์
วัลยา ช้างขวัญยืน
สุทธิวรรณ ไทยศิริ
เอื้อน เล่งเจริญ

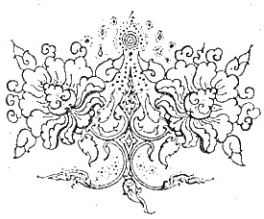

อักษรศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม
ฉบับที่ ๑ ปีที่ ๑ มิถุนายน – พฤศจิกายน ๒๕๑๘

สารบาญ

บทบรรณาธิการ		๓
แนวการจัดอุดมศึกษาในอนาคต	ศจ. ดร. อดุล วิเชียรเจริญ	๖
สำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศส : เปรียบเทียบด้าน ภาษาและความหมาย	เพ็ญศิริ เจริญพจน์ / Gilles Delonche	๑๓
บทวิเคราะห์เรื่องเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี กับคุณย่าเพิ้ง	ดร. วิภา เสนานาญ	๒๒
ลักษณะจารึกของไทย	มนวิภา เจียจันทร์พงษ์	๒๙
ลัทธิฟาสซิสม์ : ความหมายทางสังคมและสถาบัน	ดร. สมพงษ์ ชูมาก	๓๙
หลักเกณฑ์และเทคนิคในการเรียนการสอนการอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษ	สมจิต เอี่ยมศุภนิมิตร	๔๕
องค์ประกอบของนโยบายต่างประเทศไทย : นโยบายต่างประเทศของไทยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง	ผศ. ดร. แถมสุข นุ่มนนท์	๕๙
ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวการพัฒนาเศรษฐกิจไทย	อัญชลี ภูวิชัยสัมฤทธิ์	๖๕
จาก King lear ผ่าน Woyzeek ไปสู่ Fin de parti : หรือวิวัฒนาการของ "ความโหดเหี้ยมทางปรัชญา" ในละครตะวันตก	ผศ. ดร. เจตนา นาควัชระ	๖๙
บทบาทของจีนในภูมิภาคเอเชียอาคเณย์ในอนาคต	นฤมิตร สอดศุข	๘๓
สำนวนไทยสมัยก่อนกับสำนวนไทยปัจจุบัน	วัลยา ช้างขวัญยืน	๙๐
RELIGION AND HIGHER EDUCATION	Prof. Ray C. Downs.	๑๐๔

บทบรรณาธิการ

วารสารอักษรศาสตร์ฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ ซึ่งประกอบด้วยบทความด้านอักษรศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มิได้มีแนวเรื่องแนวหนึ่งแนวใดโดยเฉพาะทั้งสิ้น โดยมีเป้าหมายว่ากระบวนการและแนวทางในการศึกษาระดับอุดมศึกษาอันเป็นขั้นสูงสุดนั้นควรจะได้มีการค้นคว้าวิจัยและเผยแพร่อย่างกว้างขวางในหลายสาขาวิชา เพื่อที่จะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้สนใจค้นคว้าได้มีโลกทรรศน์ที่กว้างขวางไม่คับแคบมีความเข้าอกเข้าใจกันและกัน เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอันจะนำไปสู่ความเห็นชอบร่วมกันในการแก้ไขอุปสรรคปัญหาต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ต่อไปอาจจะได้มีการพิจารณาเสนอบทความที่มีแนวเรื่องโดยเฉพาะในโอกาสอันควร โดยมีสมมุติฐานว่าเพื่อการศึกษาเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีความสำคัญเป็นพิเศษเพื่อเสนอแนะแนวทางเข้าใจปัญหาจากผู้ศึกษาในสาขาวิชาการต่าง ๆ กันได้อย่างกว้างขวางในขอบเขตของเรื่องที่วารสารอักษรศาสตร์ครอบคลุมถึง

บทความเรื่องแรกเป็นการสังเขปความปาฐกถาของ *ศาสตราจารย์ ดร. อดุล วิเชียรเจริญ* เรื่อง *"แนวการจัดอุดมศึกษาในอนาคต"* แสดง ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงปัญหาและแนวการจัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาในประเทศไทย กับเน้นศึกษาปัญหาเฉพาะของมหาวิทยาลัยศิลปากรด้วยโดยเฉพาะ นับว่าได้ให้ความดีอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเสนอแนะแนวทางแก้ไขอุปสรรคที่สมควรได้รับการพิจารณามากทีเดียว เรื่อง *"สำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศส : เปรียบเทียบด้านภาษาและความหมาย"* เป็นผลของการศึกษาร่วมกันระหว่าง *เพ็ญศิริ เจริญพจน์* กับ *Gilles Delouohe* โดยเน้นเปรียบเทียบทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างของสำนวนภาษาทั้งสองในด้านภาษาและความหมายไว้อย่างละเอียด ในแง่ของวรรณคดีศึกษา *ดร. วิภา เสนานาญ* ได้ศึกษา *"บทวิเคราะห์เรื่องเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีกับคุณ ย่าเพ็ง"* ไว้อย่างน่าสนใจ พลิกแนวการวิจารณ์ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการอย่างสิ้นเชิง โดยอาศัยหลักวิเคราะห์ทางสังคมที่มีเหตุผลน่ารับฟัง *มนวิภา เจียจันทร์พงษ์* ได้ศึกษารวบรวม

เอกสารอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ในรูปของหลักจารึกต่าง ๆ ไว้พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลดังกล่าวในการวิเคราะห์และประเมินค่าทางประวัติศาสตร์ไว้ด้วยในงานเขียนเรื่อง *"ลักษณะจารึกของไทย"*

ลัทธิฟาสซิสม์เป็นลัทธิทางการเมืองที่มีมานานตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ และแม้ว่าในปัจจุบันจะมีบทบาทสำคัญในทางรัฐศาสตร์มากนัก แต่ก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าในทางปฏิบัติแล้วแนวทางดังกล่าวก็ยังคงแฝงอยู่โดยทั่วไป โดยเฉพาะภายใต้รูปแบบประชาธิปไตยเอง *ดร. สมพงษ์ ชูมาก* ได้พิจารณาเน้นหนักถึงความหมายและแนวทางปฏิบัติในอดีตเป็นสำคัญใน *"ลัทธิฟาสซิสม์ : ความหมายทางสังคมและสถาบัน"* ส่วนในการเรียนการสอนที่จะให้มีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้นานมากพอสมควร เช่นเดียวกัน *"หลักเกณฑ์และเทคนิคในการเรียนการสอน การอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษ"* ของ *สมจิต เอี่ยมศุภนิมิตร* น่าจะช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนภาษาอังกฤษบรรลุเป้าหมายร่วมกันดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความสามารถประเทศหนึ่งในโลกในการใช้นโยบายทางการฑูตที่ชาญฉลาด ปัจจุบันก็เป็นช่วงวิกฤตอีกช่วงหนึ่งที่ไทยเราสามารถรักษาบทบาทในเรื่องนี้ไว้ได้ *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แถมสุข นุ่มนนท์* ได้เก็บความจากเอกสารกองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรุงวอชิงตัน ของศาสตราจารย์ Kenneth Perry Landon เรื่อง "The Factor of Thailand's Foreign Policy" อันเป็นการศึกษาในแง่ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยที่เป็นแบบฉบับและบทเรียนสำหรับอนาคตได้เป็นอย่างดีในเรื่อง *"องค์ประกอบของนโยบายต่างประเทศไทย : นโยบายต่างประเทศของไทยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง"* และในขณะที่การพัฒนาเศรษฐกิจไทยได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นความล้มเหลว *อัญชลี ภูวิชัยสัมฤทธิ์* ได้เขียนถึง *"ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวการพัฒนาเศรษฐกิจไทย"* ที่ลอกเลียนแบบมาจากประเทศที่พัฒนาแล้วอื่น ๆ โดยปราศจากการศึกษาเปรียบเทียบและศึกษาถึงประสบการณ์ของความล้มเหลวในประเทศด้อยพัฒนาอื่น ๆ เป็นตัวอย่าง ซึ่งแม้ว่าดูออกจะสายเกินแก้ได้ในสภาพปัจจุบันแต่ก็ยังเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและควรให้ความสนใจ

จาก King Lear ผ่าน Woyzeek ไปสู่ Fin de Parti : หรือวิวัฒนาการของ "ความโหดเหี้ยมทางปรัชญาในละครตะวัน

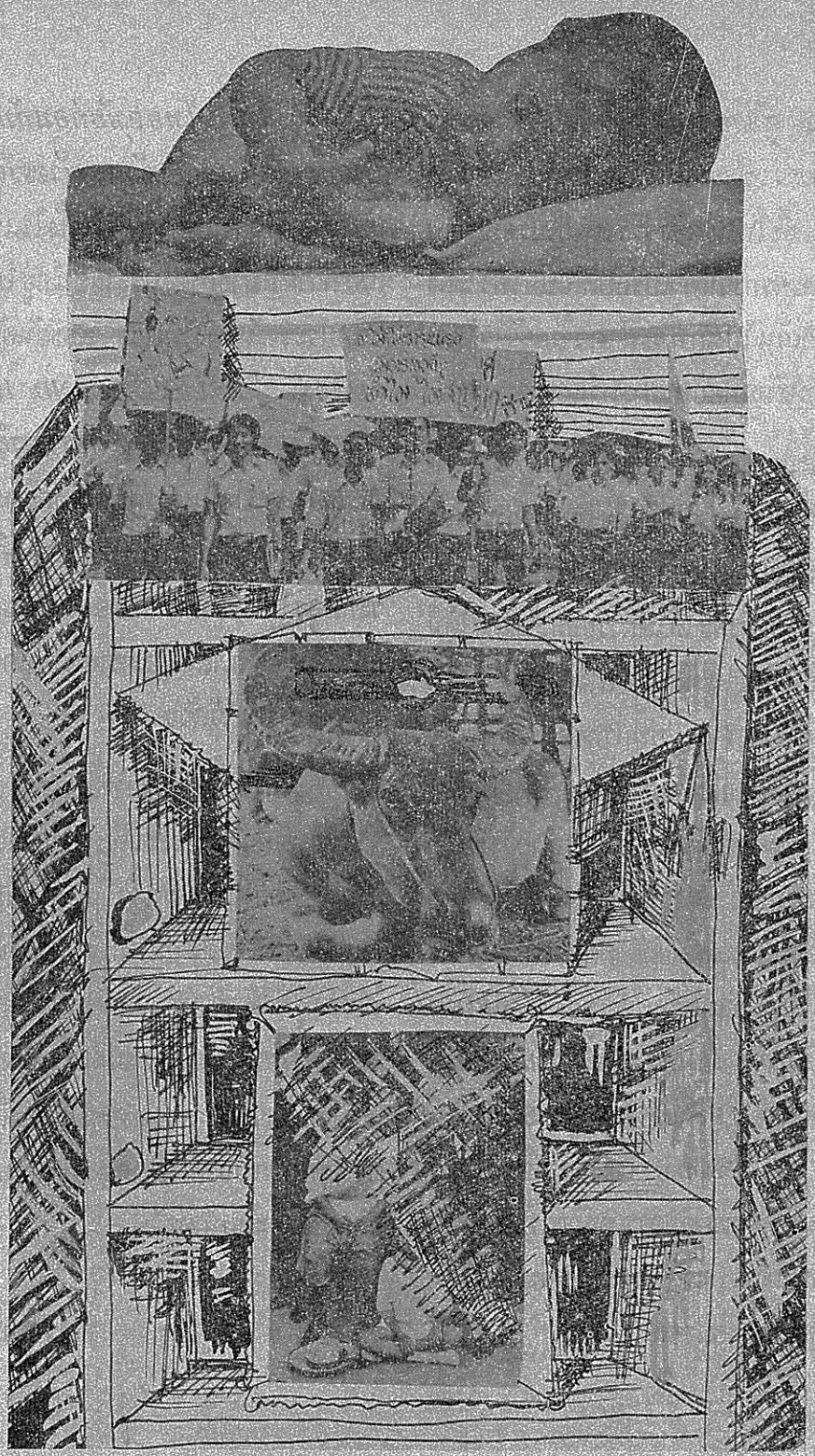
ตก ของ *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจตนา นาควัชระ* น่าจะได้ให้ประโยชน์และคุณค่ากับผู้อ่านทั้งในแง่ของวรรณคดีเปรียบเทียบและการละครตะวันตกเปรียบเทียบ เพราะคงจะไม่ยากเกินไปนักที่จะทำความเข้าใจโดยเฉพาะสำหรับนักอักษรศาสตร์และการละคร

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นชาติที่กำลังได้รับการกล่าวขวัญถึงในเวทีการเมืองระหว่างประเทศในปัจจุบันอย่างกว้างขวาง ไทยเราเองก็เพิ่งจะได้ให้การยอมรับโดยได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการฑูตต่อกันอย่างเป็นทางการ บทบาทของสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยเฉพาะที่มีต่อภูมิภาคเอเชียอาคเณย์ จึงควรได้รับการพิจารณาอย่างกว้างขวางเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและเพื่อคลี่คลายความเคลือบแคลงสงสัยให้หมดไปด้วย *นฤมิตร สอดศุข* ได้แปลและเรียบเรียงเรื่อง *"บทบาทของจีนในภูมิภาคเอเชียอาคเณย์ในอนาคต"* จาก "China's Future Rule in Southeast Asia" โดย Tatsumi Okabe ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เป้าหมายอุดมการ หลักการ และแนวปฏิบัติของสาธารณรัฐประชาชนจีนไว้ทั้งในอดีตปัจจุบันและอนาคต

"สำนวนไทยสมัยก่อนกับสำนวนไทยปัจจุบัน" ของ *วัลยา ช้างขวัญยืน* ก็เป็นเรื่องที่ควรแก่การสนใจทั้งในเชิงภาษาและความหมายอันมีประโยชน์อยู่ไม่น้อยในชีวิตประจำวันของไทยเรา และอันดับสุดท้ายคือเรื่อง *"RELIGION AND HIGHER EDUCATION"* ของ *ศาสตราจารย์ RAY, C. DOWNS* เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างศาสนากับการศึกษาในระดับสูงในประวัติศาสตร์ของสังคมตะวันตก และได้พิจารณาถึงพุทธศาสนากับการศึกษาขั้นสูงของไทยไว้ด้วย

เนื่องจากวารสารอักษรศาสตร์เป็นวารสารที่มีวัตถุประสงค์สำคัญด้านวิชาการ ดังนั้นบทความทั้งหมดจึงมีลักษณะไปในแนวทางดังกล่าว ซึ่งก็เป็นที่หวังว่าคงจะเป็นที่พอใจของผู้ที่ให้ความสนใจกับแนววิชาการในขอบเขตดังกล่าวมากพอสมควร และก็เป็นที่หวังอีกด้วยว่า ท่านคงจะเป็นผู้หนึ่งที่ได้ให้ความสนใจเป็นสมาชิกและติดตามวารสารอักษรศาสตร์ฉบับต่อไป

บรรณาธิการ

แนวการจัดอุดมศึกษาในอนาคต

ศจ. ดร. อดุล วิเชียรเจริญ

แนวการจัดอุดมศึกษาในอนาคต*

ศจ. ดร. อดุล วิเชียรเจริญ

หัวข้อการปาฐกถา

๑. *ภารกิจของมหาวิทยาลัยที่มีต่อประเทศชาติ*

๒. *แนวการปรับปรุง*

๓. *ปัญหาและอุปสรรค*

๔. *สรุป*

ข้อ ๑. ภารกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่มีต่อประเทศชาติ

ภารกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่มีต่อประเทศชาติ ดูได้จากกฎหมายที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น ๆ สำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๑๑ มาตรา ๗ กำหนดภาระหน้าที่ไว้ ๒ ประการ คือ ให้การศึกษาและการวิจัย นี่เป็นภารกิจหลัก การให้การศึกษาและการวิจัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง กับเพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ นี่เป็นความมุ่งหมายที่กฎหมายกำหนด แต่มหาวิทยาลัยต้องขยายความมุ่งหมายในการให้การศึกษาและวิจัยให้กว้างขวางออกไปอีก เพราะถ้าจำกัดขอบเขตอยู่ตามที่กฎหมายกำหนดก็จะทำให้มหาวิทยาลัยอยู่กับที่ไม่อาจตอบสนองสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาได้ ดังนั้นเราต้องแสวงหาอุดมการของมหาวิทยาลัย โดยการวิเคราะห์ว่าการศึกษาคืออะไร การศึกษาก็คือกระบวนการทางสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงบุคคลในทางคุณภาพ ต่อไปก็มาดูว่ามหาวิทยาลัยเป็นอะไร มหาวิทยาลัยเป็นอะไร มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันของสังคม ต้องรับใช้สังคม ดังนั้นก็จะพบว่าอุดมการหรือความมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย ต้องกำหนดตามอุดมการและความมุ่งหมายของสังคมหรืออีกนัยหนึ่งคือรัฐ ความมุ่งหมายของรัฐคืออะไร วิธีที่จะทราบได้ก็ต้องดูที่ข้อกำหนดในการบริหาร

---

* สังเขปความจากปาฐกถา แสดง ณ. หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๑๘ จัดโดยสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร

ปกครองของรัฐนั้น ๆ อย่างประเทศเราก็ดูได้จากนโยบายในรัฐธรรมนูญ แต่นโยบายไม่อาจบอกได้ว่าความมุ่งหมายของรัฐคืออะไร เพียงแต่ชี้ว่าความมุ่งหมายควรจะไปในทิศใด ต้องมาวิเคราะห์ทฤษฎีการเมือง ซึ่งจำแนกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. Anarchism

๒. Liberalism

๓. Socialism

ในองค์ประกอบของจุดมุ่งหมายของทฤษฎีแห่งรัฐทั้ง ๓ ประเภทนี้ เราจะพบจุดมุ่งหมายซึ่งพอจะถือได้ว่ามีอยู่ร่วมกันคือ

๑. รัฐพึงดำเนินการเพื่อประโยชน์สุขของบุคคล

๒. รัฐพึงดำเนินการเพื่อประโยชน์สุขร่วมกันของสังคม

และเมื่อหันไปพิจารณาแนวนโยบายแห่งรัฐธรรมนูญของเรา ก็จะพบจุดมุ่งหมายสองประการนี้เช่นกัน จากจุดมุ่งหมาย ๒ ประการนี้ เราก็หาอุดมการของมหาวิทยาลัยได้ คือ

๑. มหาวิทยาลัยพึงดำเนินการภารกิจหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของบุคคล

๒. มหาวิทยาลัยพึงดำเนินการภารกิจหน้าที่เพื่อประโยชน์ของสังคม

๓. มหาวิทยาลัยพึงดำเนินการภารกิจหน้าที่เพื่อส่งเสริมอารยธรรมของมนุษย์

มหาวิทยาลัยต้องวางแนวนโยบายให้กว้างกว่ารัฐ เพราะรัฐมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งบางครั้งอาจนำมาซึ่งการทำลายมนุษยชาติขึ้นได้ แต่มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมวิชาการ ส่งเสริมอารยธรรมชาติอันเป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรมของมนุษยชาติ จึงจำเป็นต้องกำหนดความมุ่งหมายในข้อที่สามไว้ให้กว้างขวาง

รายละเอียดของอุดมการหรือเป้าหมายแต่ละข้อมีดังนี้.–

ตามจุดมุ่งหมายข้อ ๑.

– มหาวิทยาลัยต้องตั้งเป้าหมายและดำเนินภารกิจเพื่อให้นักศึกษามีความรู้เพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ตามควร

– มหาวิทยาลัยต้องตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาเป็นคนดี เป็นคนรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่การงาน

– มหาวิทยาลัยต้องตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาเป็นคนรอบรู้ตามสมควร มิเช่นนั้น

บุคคลที่มหาวิทยาลัยผลิตออกไปจะเป็นบุคคลที่คับแคบ ไม่อาจประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของตนเท่าที่ควร

– มหาวิทยาลัยต้องตั้งเป้าหมายและดำเนินภารกิจให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักใช้ความคิด ใช้วิจารณญาณและใช้เหตุผลที่ดี

ตามจุดมุ่งหมายข้อ ๒. มหาวิทยาลัยต้องตั้งเป้าหมายและดำเนินภารกิจเพื่อ.–

– การส่งเสริมความเสมอภาคในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสมอภาคในโอกาส

– การประสานประโยชน์และความกลมกลืนกันในสังคม เพราะสังคมของเรามีความขัดแย้งกันอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะความขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ของบุคคลและผลประโยชน์ของส่วนรวม มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องประสานประโยชน์ของส่วนรวมให้เข้ากับผลประโยชน์ของบุคคลให้ได้

– ให้การศึกษาเพื่อสร้างผู้นำให้กับชุมชน ทั้งนี้ต้องเป็นผู้นำที่รับผิดชอบ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย

ตามจุดมุ่งหมายข้อ ๓. มหาวิทยาลัยต้อง

– มองให้ไกลกว่าการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ เพราะในความเป็นจริงนั้นไม่มีชาติใดมีวัฒนธรรมเป็นของตนโดยเด็ดขาดทุกชาติล้วนรับทอดถ่ายเทกันในด้านวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยจึงต้องสร้างบุคคลให้เป็น คนสากล (Universal man) คือเป็นคนมีใจกว้าง มีมนุษยธรรม

– ตั้งเป้าหมายไว้ว่าต้องให้มีการแลกเปลี่ยนทางความรู้ ตัวบุคคล และวัฒนธรรมระหว่างชาติ

– ส่งเสริมวิทยาการ โดยต้องส่งเสริมการวิจัย แม้ว่าการวิจัยนั้นมิได้นำมาใช้ประโยชน์โดยทางตรงก็ตาม เว้นแต่เมื่อเรามีทรัพยากรจำกัด อาจเลือกส่งเสริมการวิจัยที่จะนำมาใช้ประโยชน์โดยตรงเป็นลำดับแรก

ข้อ ๒. แนวการปรับปรุง

การจะปรับปรุงมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องทราบสภาพการณ์ปัจจุบันเมื่อทราบแล้วจะได้วางแผนงานให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายข้างต้น การปรับปรุงอาจกำหนดเป็นระยะ เช่น ระยะสั้นและระยะยาว

การปรับปรุงระยะสั้น แยกปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้ ๕ ประการคือ

๑. ด้านวิชาการ

(๑) หลักสูตร ต้องพิจารณาว่าหลักสูตรที่มีดีอยู่แล้วหรือไม่ กล่าวคือนอกจากจะสร้างนักศึกษาให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพแล้ว การสร้างความคิดอ่านที่ดีมีหรือไม่

(๒) การกำหนดแนวเนื้อหา แม้ว่าหลักสูตรดีอยู่แล้ว แต่การจัดแนวเนื้อหาก็ต้องให้สมประโยชน์ด้วย

(๓) การปรับปรุงแนวการสอน ต้องไม่เน้นการท่องจำมากเกินไป ต้องสร้างทัศนคติให้แก่นักศึกษาให้เป็นผู้ใช้ความคิด ใช้เหตุผล และเป็นผู้รักการศึกษาค้นคว้า

(๔) เพื่อให้บรรลุตามปัจจัยทั้งสามข้อนี้ ต้องสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่อาจารย์เสียก่อน

(๕) การเพิ่มวุฒิให้แก่ครูบาอาจารย์

(๖) การแสวงหาผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น

(๗) การกำหนดมาตรฐานของอาจารย์ อาจารย์นอกจากมีความรู้แล้ว ต้องมีทัศนคติที่ถูกต้องตามแนวอุดมการของมหาวิทยาลัยด้วย

(๘) การส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย

๓. ด้านบริการชุมชน

– ขยายการศึกษาพิเศษที่อยู่นอกหลักสูตร ซึ่งอาจทำเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการที่ทำเป็นทางการได้ เช่น การอบรมครูในภาคฤดูร้อน ที่ไม่เป็นทางการ เช่น การจัดนิทรรศการต่าง ๆ

– การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ชุมชน เช่นแนะนำการแก้ปัญหาเรื่องผังเมือง เรื่องที่อยู่อาศัย และเรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๓. ด้านการบริการนักศึกษา

– การส่งเสริมให้นักศึกษาปกครองตนเอง โดยเน้นในเรื่องกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การจัดรูปองค์การของนักศึกษา

– ในการจัดรูปองค์การของนักศึกษานั้น ต้องมุ่งเน้นให้นักศึกษารับผิดชอบหน้าที่การงานของตนและส่วนรวม

– การให้นักศึกษาได้สัมผัสกับประชาชน เพื่อขจัดช่องว่างระหว่างคนมีการศึกษาสูงกับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในระดับรายได้ต่ำ เช่นประชาชนที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบท

๔. ด้านบริหาร มีสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงอยู่หลายประการคือ

– ประสิทธิภาพของผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายบริหาร ต้องสร้างให้ (๑) รวดเร็ว (๒) ประหยัด (๓) ต้องได้ผล

– การสร้างทัศนคติของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในฝ่ายบริหาร ทัศนคติที่ต้องแก้กันคือ (๑) ให้มีความสุภาพ (๒) ให้ร่วมมือ

– การจัดระเบียบงาน ในเวลานี้การจัดระเบียบงานเป็นแบบงานราชการ แต่มหาวิทยาลัยจะจัดอย่างนั้นไม่ได้ เพราะงานของมหาวิทยาลัยไม่เหมือนกับที่อื่น คือ

(๑) งานมหาวิทยาลัยต้องบริหารตามโครงการของมหาวิทยาลัย คือด้านธุรการ ด้านการเงิน ด้านบุคคล และวิชาการ

(๒) ให้บริการแก่นักศึกษา อาจารย์และประชาชน

การจัดระเบียบงานของมหาวิทยาลัยจึงต้องจัดในรูปอื่น

– การหาปัจจัยและเงินทุน นอกจากต้องพยายามให้ได้เงินจากทางราชการให้มากที่สุดแล้ว ยังต้องหาเงินจากแหล่งอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ นอกจากเงินแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ในรูปของความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เช่นทุนการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์

๕. การสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัย การสร้างภาพพจน์ที่ดี ที่น่าศรัทธา น่ายกย่องสรรเสริญเป็นสิ่งที่ต้องทำ เพราะจะเป็นผลให้

– ได้ผู้ที่มีคุณภาพดีเข้ามาเป็นนักศึกษา

– ได้ครูอาจารย์ที่ดี

– ได้เงินทุนและการช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ

การปรับปรุงระยะยาว มหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของทรัพยากร ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

๑. ต้องพิจารณาความต้องการของสังคม

๒. ต้องดูพื้นฐานของมหาวิทยาลัยว่า มีพื้นฐานอย่างไร

๓. ต้องพิจารณาในแง่ของการแข่งขันและประสิทธิภาพ

๔. เรื่องเงินทุนและปัจจัยต่าง ๆ

ข้อ ๓. ปัญหาและอุปสรรค

๑. เรื่องระบบค่านิยมของเราที่มีอยู่ ค่านิยมที่จะเป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงมหาวิทยาลัย สรุปได้ ๒ ประการ คือ ความเฉื่อย และการถือผลประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม

๒. ความเคยชินของผู้ปฏิบัติงาน

๓. ว่าเฉพาะปัจจุบัน ขณะนี้สังคมของเราอยู่ในบรรยากาศของการประท้วง จากอุปสรรคข้อ ๑ และ ๒ เมื่อถูกเร่งก็จะเกิดปฏิกิริยา และนำมาซึ่งการประท้วงในที่สุด

๔. การเงิน ด้วยขณะนี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศและของโลกกำลังตกต่ำ ดังนั้นจึงเป็นอุปสรรคสำคัญข้อหนึ่ง

ข้อ ๔. สรุป

การบริหารงานมหาวิทยาลัยเป็นงานที่ยากยิ่ง เพราะ

๑. การบริหารมหาวิทยาลัยต้องมีความคิดริเริ่ม มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและรอบรู้เรื่องต่าง ๆ พอควร ต้องมีความรู้ความสามารถทางการบริหาร

๒. จะใช้หลักวิธีการบริหารเหมือนหน่วยงานอื่น ๆ มาบริหารมหาวิทยาลัยไม่ได้ เพราะงานบริหารมหาวิทยาลัยมีขอบเขตบริการที่เป็นงานซ้อนงาน การบริหารที่เป็นงานธุรการ การเงิน เจ้าหน้าที่ งานบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับนักศึกษา งานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์

๓. งานบริหารมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์อยู่กับกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มที่ผิดกับกรมกองอื่น คือ ต้องสัมพันธ์กับกลุ่มข้าราชการ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารในสภามหาวิทยาลัย และกลุ่มข้าราชการในวงการรัฐบาล ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีลักษณะของกลุ่มเองแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง งานบริหารมหาวิทยาลัยจึงเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและยากยิ่ง

ดังนั้น ผู้เข้ารับงานบริหารมหาวิทยาลัยจึงเป็นผู้ที่เอาตัวเองเข้าเสี่ยง เสี่ยงต่อการเสียชื่อเสียง เสี่ยงต่อความไม่สำเร็จ เสี่ยงทุกสิ่งทุกอย่าง.

